III. évf. 8. szám

MÁRC 3.- 16.

MKKE
KÖZMŰVELŐDÉSI
BIZOTSÁG LAPJA

Tánpont

OLD BOYS KONCERT A MŰSZAKIN

Vásárhelyi Kollégium (XI. Kruspér u. 2-4.) március 6-11-ig

Vese-mese Ígérete

HÉTFŐ

17⁰⁰: ELŐSZÓ
évfolyam műsor
19⁰⁰: Dékáni megnyitó, kiváló oktatók j. HALÁSZ-ösztöndíj
19³⁰: „Tanszéki mesék" oktatóink műsorai
22⁰⁰: KFT
24³²: Tánc-mulatsháq
---Színpadlás

VN'89

KEDD

10⁰⁰: De.-i matinė
14⁰⁰: VÍZI VETÉLKEDŐ
18⁰⁰: Színpadi komédia Színi főiskolások műsora
19³¹: ESTI MESE
évfolyam műsor
24⁰⁰: Old Boys
---tánczu-látsháq
---Színpadlás

VN'89

SZERDA

10⁰⁰: De.-i matinė
14⁰⁰: Bajnokabb a MAFC-pályán
18⁰⁰: TERASZOS HOZSÁNNA
19³⁰: Ritmusparádė, táncta-nítás, bemutató
21⁰⁰ Bergendy szalonzenekar
---tánczu-látsháq
---Színpadlás

VN'89

CSÜTÖRTÖK

8⁰⁰: Tejes ellátás
10⁰⁰: VÁROSI VETÉLKEDŐ
13⁰⁰: még mindig városi vetélkedő
18⁰⁰: NAGYTER-MI VETÉLKEDŐ
24⁰⁰: VIDÁM ÉJFÉLI FÚTÁS
---tánczu-látsáq
---Színpadlás

VN'89

PÉNTEK

10⁰⁰: De.-i matinė
14⁰⁰: Gunyecz-emlékverseny
18⁰⁰: MEGHÖKKENTŐ MESÉK
évfolyamműsor
23⁰⁰: Benkó-session 4 vendégművésszel
---tánczu-látsháq,
---Színpadlás

VN'89

SZOMBAT

10⁰⁰: DE.-i, utolsó matinė
19⁰⁰: ÁLARCOS-BÁL
évfolyamműsor
22⁰⁰: Nemsokára az is kiderül, ki nyerte meg az idei VN.-t
24-től zenés táncos eszmė-letvesztés kifulladásig

VN'89

A BME PROGRAMJAI:

A MÜSZAKI EGYETEM PROGRAMJÁBÓL:

Münnich kollégium XI. Irinyi J. u. 9-11.
márc. 10-ig Dudás Gyula kiállitása
márc. 13-márc.31-ig Tóth Gábor kiállitása látható a Galeria 11-ben.
Figyelem! Az Old Boys Klub Megszünt!!

Landler kollégium XI. Bartók B. u. 18

Hétfő esténként 20.00-tól Landler Mozi
márc. 6. : Bereményi: Eldorádó
márc.13. : A birodalom védelme

Schönhertz kollégium XI. Irinyi u. 42.

márc. 1. 19.30: Terebesi est:korongozás, szövés, fonás, nemezelés, diavetitás, néptánctanitás
márc. 2. 19.30: Jazzklub: Török Ádám és a Mini RC
márc. 8. 20.00: Politikai Presszó: Rázsó Éva: Magyarország müszaki kooperációja Ny-Eu.-val.
márc. 9. 19.30: Jazzklub: Benkó Dixieland Band
márc.14. 19.30: Táncklub: Country

Bercsényi kollégium XI. Bercsényi u. 28.

Minden hétfőn 19.00-kor folytatódik a "Természetben élő ember müveltsége" c. előadássorozat.

márc. 6. : Guzsik Tamás: A középkori templomépitészet
márc.13. : Pap Gábor: A falusi templomok kazettás mennyezete.

A Képzőmüvészeti Főiskola hallgatóinak "Szelep" cimü kiállitása látható a kollégium társalgójában. Megnyitók: kedd este 7-kor.

márc. 5-ig Szépfalvi Ágnes kiállitása
márc. 7-12-ig Pálos Miklós kiállitása
márc. 14-19-ig Bullás József kiállitása

Minden péntek este 7-től Countrynental Club a nagytársalgóban.
Játszik a Revival Band és vendégegyüttesek. Ingyenes belépés!!!

Martos kollégium XI. Stoczek u. 5-7.

Fujkin István kiállitása az M Galériában márc. 4-ig látható.
márc. 1.19.00: Molnár V. József; A népmüvészet jel- és eszmerendszere.

"R" Klub "R" épület

márc. 2. és 9. 19.00: Böjti szelek:Daltanulás, készülődés Húsvétra
márc. 3. 20.00: Jazzland:Frigid Bardot experience
márc. 4.20.00: INTE"R"CLUB
márc. 5. 21.00: AISA:mozgás-ritustanulmány 18 éven felülieknek.
márc. 6. 18.00: Csatlakozó.
19.30: Kreativitás, Önismeret, Kiscsoport
márc. 7. 18.00: Biblia és a XX.sz-i képzőmüvészet S. Nagy Katalin
márc. 8. 19.30: Piano Club: élő zongoristák, exkluziv koktélok
márc.10. 20.00: Ildikónapi Jazzland!!!
márc.11. 20.00: !!!!SZILÁRD NAPI INTE"R"CLUB!!!!!!!!
márc.12-13-14 este 20.00-kor: Szendrő Iván /sámán szinház/ : A KUTYAISTEN I.-II.-III. része kerül szinre.

KDC PROGRAM

március 3-án 19.30-02.00: Kryzsztof Scieranszki Trió koncertje
előzenekar: Babos Trió Plusz
vendég: Katona Klári

Mozifilmek: Kalózok (Fr.-tunéziai am. filmparódia,
r: Polanski, Fsz: Walter
Földrengés (am. Fsz: Paul Newman)

Állandó programok: Non-stop disco (Dj: Szeles Tibor)
Teaház, Hi-fi sztereó rockvideó

Előzetes: márc. 10 Hobo Blues Band

Mindenki szeretettel várunk!!

PRO ÉS KONTRA SZEMBESÜLÉSEK

AMIT A MODERN VILÁG KRIZISÉRŐL TUDNI LEHET A TRADICIÓ ALAPJÁN

ELŐADÁSSOROZAT

március 7-én: René Guénon a TRADICIÓ XX. századi mestere

SZAKRÁLIS és PROFÁN tudás

A civilizáció és a HALADÁS ÖNKRITIKÁJA és kritikája

Civilizáció, KVALITÁS ÉS KVANTITÁS

Ősi MESTERSÉG és modern IPAR

A PÉNZ generálódása és degenerálódása

Szociális KÁOSZ és individualista REND

Diagnózisok: VÁLSÁG, deviáció, szubverzió

Tendenciák: TRADICIONALIZMUS és ANTI-TRADICIONALIZMUS

Ál-beavatások, fals próféciák és hiteles hagyomány

Különbségek és azonosságok. Nyugat és kelet sorsa

A VILÁG VÉGE? NEM! Csak egy illúzió vége...

minden kedden 17 h-tól
Rajk L. Szakkollégium Bp. Makarenkó u. 20. VIII. ker.

Előadássorozat indul a C.G. Jung és M. Eliade sorozat e félévi folytatásaként. Előadások minden kedden március 7-i kezdéssel 17 órától. Az előadás tematikája elsősorban és nagyrészben R. Guénon /francia iró/ még magyar nyelven meg nem jelent művei alapján áll össze.

René Guénon /1886-1951/

Nagyhatású francia gondolkodó és iró, a XX. századi tradicionális gondolkodásnak talán legnagyobb mestere.

Az emberiség szellemi hagyományainak metafizikai egységét hirdette minden művében. Franciául közel 3o kötetnyit publikált /nem számitva kb 2o kötet terjedelmű levelezését, mely még kiadatlan/.

Alapműveit a nagy világnyelvekre már többségükben leforditották. Nálunk alig ismert, főként Hamvas Béla foglalkozott vele.

R. Guénon munkásságát a nyugati civilizáció alapjainak kegyetlen kritikájával kezdte -éppen ezért sikerült az igazi válságokat megtalálnia. Sorra vette a társadalmi-gazdasági-kulturális élet torzulásait és ami igen ritka: tradicionális metafizikai szempontból elemezte azokat. Diagnózisa ma is élő érvényes itt és most. Megállapitotta, hogy a válság /a válságok, a mi válságunk/ oka, alapja elsősorban nem anyagi hanem szellemi-eszmei probléma. Lényege, hogy Európa elvesztette élő-hiteles kapcsolatát saját: görög-zsidó-keresztény hagyományaival: talajtalanná vált. Értékrendje is ezért torzult el, vált immorálissá, s ilyen állapotában képtelen szót érteni más kultúrákkal /illetve csak majmolja azokat/.

Guénon szerint KELETNEK ÉS NYUGATNAK a dialógusa, létre kell, hogy jöjjön ha valóban a LÉNYEGbe vág nagyszerű eredményt hozhat egy új szellemibb korszak eljövetelét, az élet emberi arányainak visszanyerését.

Előadó: Fehér József András iró, kroativitáskutató és Ranshburg Ágnes kreativitáskutató

Az előadások, beszélgetések aktivabb átélését segitheti néhány /viszonylag könnyen hozzáférhető/ könyv áttanulmányozása a témák kapcsán. Javasolt irodalom igy tehát,

M. Eliade: A szent és a profán, Európa 1987
J. Meletyinszkij: A mitosz poétikája, Gondolat 1985
G. Dumezil: Mitosz és eposz, Gondolat 1986
Hamvas Béla: A világválság, Magvető 1983
Hamvas Béla: Scientia sacra, Magvető 1988
H.A. Simon: Korlátozott racionalitás, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó 1982
J. Naisbitt: Megatrendek, OMIKK 1989
Pokol Béla: A szociológia elmélet új útjai, Akadémia 1988
K. Lorenz: A civilizált emberiség nyolc halálos bűne Kulturális, Szolgáltató Kisszövetkezet 1988

tempont -5-

Könyv — Ecsedi Paula

Márai Sándor (1900-1989)

Márai Sándor irói géniuszában van valami különös erő, ami mások fölé emeli:a "tiszta ember" itélete. Akit nem világnézetek, osztályrendi helyezkedések, társadalmi előitéletek határoznak meg, aki kivül és felül áll a változó társadalmi képleteken, aki csak egyetlen kötelességet érez- az emberi méltóság hirdetését. A "tiszta ember" küldetését,akinek harcolnia kell minden ellen, ami eltorzitja és megalázza "emberi" létünk értelmét.
Márai Sándornak számos könyve jelent meg az összeomlás előtt és után. A lexikon felsorolása hasábokat tesz ki. Valamennyi irása az irodalom "elit"- családjához tartozik. Ez az "elit" szó azonban nem a kivételesek megértésére apellál, hanem mérceként szolgál, amihez a történést és annak szereplőit méri.
Ezért, aki Márai Sándort olvas, az emberi elithez csatlakozik, szinte részévé válik a szerző magávalsodró géniuszának, együtt halad a lebilincselően izgalmas eseményekkel, azok mesterien képszerű vetitésével, a stilus buggyanó gazdagságával. És- a foglya lesz a csak nagy géniuszokat jellemző hipnotikus erőnek- ami jobbá, szebbé, emberibbé teszi.

Az Állami Könyvterjesztő Vállalat február 27 és március 11 között 50%-os könyvvásárt rendez. A kinálatból különösen figyelemre méltók a következő kötetek:

Henrich Böll:És lőn este és reggel (Válogatott elbeszélések)
31,50Ft

Erdődi János:Mesterdalnokok városa
22,50Ft

James Joyce:Ulysses (A Világirodalom Klasszikusai)
70,Ft

A magyar középkor irodalma (Magyar Remekirók)
44,50FT

Szentkuthy Miklós:Szent Orpheus breviáriuma IV. Véres szamár
25,Ft

Blaha Lujza naplója
40,Ft

Dömötör Tekla:Táltosok Pest-Budán és környékén
29,50FT

Ipolyi Arnold: Magyar Mythologia (Hasonmás kiadás)
115,Ft

Kecskeméthy Aurél: Gróf Széchenyi István utolsó évei és halála
17,Ft

Toldy Ferenc: Irodalmi arcképek
23,50Ft

Orbán Balázs: Torda város és környéke I-II (Pro memoria)
49,Ft

Várkonyi Nándor:Sziriát oszlopai
50,Ft

László Gyula:50 rajz a honfoglalókról
32,50FT

Ion Mihai Pacepa: Vörös Horizontok

A könyvet már egy korábbi számunkban ismertettük az amerikai megjelenését követően. Annak okán szólunk újra róla, hogy a DMK Münnich Ferenc kollégiuma által szerkesztett Társadalmi Valóság - Nemzeti Önismeret című sorozatban a teljes fordítás olvasható. (A kapu c. lap az első részlet után leállította közlését politikai okokra hivatkozva). Az 1978-ban Amerikába disszidált romániai állavédelmi tábornok visszaemlékezéseit olvasni elszomorító, félelmet keltő, kétségbe ejtő érzés minden józanul gondolkodó ember számára. A legtragikusabb talán az, hogy amiről olvasunk az nem csak a múlt hanem a jelen is.
A mű(mely az 1988/4-es sorszámot viseli) mindkét kötete beszerezhető a KÖZGÁZ auláján alkalmi árusoktól, valamint a Münnich F. kollégiumban. A sorozat következő száma G. Orwell: The animal farm (Állati gazdaság) cimü müve lesz.

EMTE

EGY ERDÉLYI RÓMAI KATOLIKUS TEMPLOMBAN MÁR CSAK ROMÁN NYELVEN LEHET PRÉDIKÁLNI

Dászkál László, a váradi római katolikus egyházmegye ordináriusa még az elmúlt ősz folyamán a nagyváradi volt Kapucinus utcai templom /ma Prahovei utca/ lelkészévé nevezte ki Mihai Mirt román nemzetiségü papot. Ezzel egyidőben elrendelte, hogy a templomban csak román nyelven folyék istentisztelet. Az eset precedens nélküli, bár már több évtizedes hatósági szándékot rejt magában, melynek lényege a magyar egyházként számon tartott erdélyi katolikusság teljes romanizálása, illetve megfosztásuk templomaiktól és a nemzetiségi nyelvü hitélettől. Romániában - a sztálini politika ukrajnai példái nyomán- 1948-ban betiltották a román etnikumuakat tömöritő görög katolikus felekezetet. Papjaikat megkinozták, bebörtönözték, sőt olykor meggyilkolták. Templomaikat pedig átadták az ortodox egyháznak. Hivatalos helyről - anélkül persze, hogy a felekezetet formálisan újra engedélyezték volna - most arra biztatják a még hitüket örző görög katolikusokat, hogy próbálják elfoglalni a magyarokat tömöritő római katolikusok templomait, kikényszeritve ott a román nyelvü liturgiát.
E szándékok készséges kiszolgálója az egyébként román származásu Dászkál László, aki Mihai Mirt kinevezésével súlyosan megsértette az erdélyi magyarság emberi és kollektiv jogait, tehát a Vatikán által e hónapban kibocsátott deklarációt is semmibe vette. Egyben együttmüködik Coriolan Tamian - formailag illegálisan, de valójában a román hatóságok által támogatott - görög katolikus ordináriussal a római katolikusok elleni akciókban.
Az eset a váradi egyházmegye hivőit és papjait igen felháborította. Annál is inkább mert a többi egyházmegye nem volt hajlandó engedni a hatósági nyomásnak, és visszautasitotta, hogy részt vállaljon e vallási téren szitott nemzeti gyülölködésben.

Nagyvárad 1988 dec. 10.

Színház — Mitró Katalin

HOGY MI UJSÁG A JÁTÉKSZINBEN ?

Semmi különös, mindössze egy pompás kezdés az átalakitási munkálatok után. A két uj bemutató méltán foglalkoztatta a várakozókat. No de talán mégis inkább a Himnuszt /Schwajda komikus "azaz" tragikus darabját./ emlegettük és emlegetjük, hiszen Taub János egy-egy rendezése ma már nem csak szakmai körökben kelt különös izgalmat. En mégis örülök, hogy e két bemutatóról együtt "beszélhetek"most...

Schwajda György: Himnusz — Játékszin

Szükségtelen lenne értelmezni igazán tragédia vagy komédia voltán ennek a darabnak is mindazon tul, ami itt a nézőtéren egészen kacagtatja vagy tiszta és csunya valóságában megdöbbenti a nézőt. Megdöbben, mert hiszen ez a ma darabja és nem csak attól a különlegesen erre játszó ötlettől, hogy a szinpadon minden alkalommal az időszerü hirek szólnak a rádióból, hanem mert mindez ma Velünk történik itt. Munkásemberek "szolidan" abszurd hétköznapjai, "hajnali kávé"... munka - mindennapi kietlen monotonitása. Reménytelennek tünő emberlét...ital...ellehetetlenülő kopár élet... Im mindez már rég megfogalmazhatatlan... Remény és vágy vagy épp valamilyen ragaszkodás göresös hangján szólal meg minden éjszaka a Himnusz? No meg aztán a segitség, ami ugy segit az elsodródott családnak, hogy büntet? A "Katasztrófa" aztán már elkerülhetetlen.

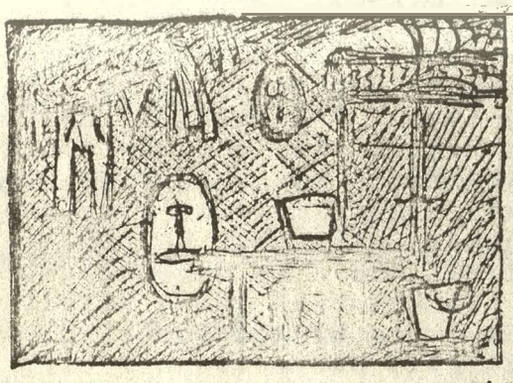

Csurka István: Majális — Játékszin

Egy iró ember, aki már nem is saját lecsuszott és elviselhetetlen létén keseregve, nem is annak bizonytalanságán és reménytelenségén válik alkoholistává, hanem egy kultura értékeinek, a mult elvesztésének a látója és a tanuja. Tulságosan erős tisztánlátása az, amelyet elveszitení akar, tiltakozva és együttpustulva ezzel a még tiszta és őszinte eredettel. Egy másik iró pedig, aki ezt bár szintén őrzi még, de már valami ujat szolgál, ujat ami képes mindezt elpusztitani. Magyarázat és önigazolás is mindkettő, kétfajta értelmiségi szerep és egyiket sem lehet egyértelmüen és egyszerüen megitélni. Hiteles magyar tájkép ez a megosztottságról, az érték problémájáról és a meddő vitáink közben a létezés aljára szorult rétegek életéről... És velünk mi lesz?... Különlegesen értékeş szinházi alakitás Törőcsik Marié és Papp Zoltáné

ELŐZETES A TAVASZI FESZTIVÁL SZINHÁZI PROGRAMJÁBÓL

Március 17-26. Kamaraszinházi Találkozó

A találkozóra készülődik a két helyszin, a Radnóti Szinpad és a SZKÉNÉ és talán érdemes nekünk is nagyobb figyelmet szentelni erre az eseményre, hiszen ez egy igen figyelmesen összeállitott seregszemle a hazai legjobb, futó kamaraelőadásokból. / A válogatók között voltak Koltai Tamás, Regős János, Nánai István, Bálint András, Csosztonyi János./ A két helyszin magyarázata némiképp abban rejlik, hogy a találkozó feladatának tekinti tavaly óta a sikerültebb, értékes produkciókat bemutatni az alternativ szinházi törekvések közül. Bár a választók nem egészen teljes Kimaradt például az ugyancsak ideillő kaposvári előadás / A tévedések vig játéka / bizonyos technikai egyeztetési gondok miatt, de igy is érdemes végigcsemegézni / még most lehet jegyet kapni / a kinálatot. A SZKÉNÉ programban szereplő előadások március 2o.-tól láthatók. Pécsről érkezik a Harmadik Szinház nevü társulat Mrozek: Emigránsok c. darabbal - érdekes, kétszereplős, feszült, izgatott darab, két emigráns ember sorsról egy szobába zárva. A volt Tanulmány Szinház, ma Avisura először jelenik meg a népzene és néptánc területén produkciójában és valójában egy lehetőség első próbálkozásaként, nem utoljára. Talán érdekes lehet, mire is gondol a Tanulmány. Nos... A társulat átkeresztelkodése már nem praktikus szempontokon kivül /Külföldi szerepléseknél a "Tanulmány" kevésbé érthető név / már valami ujat és mást sejtet. Az Avisura szanszkrit szó, gyülés, igaz tanács, igaz szó jelentéssel. Mint a név után kérdezősködve megtudtam, ez egy legendagyüjtemény cime, amelyet most találtak meg és új oldalú kiegészitője lehet a magyar legendatárnak. Hát az Avisura terve eztán már csak az lett, hogy ebből a legendagyüjteményből készüljön előadás - ezek hát a tervek a jövőre. Itt a találkozón a Magyar Elektrával lépnek fel március 21.-én.

A március 22.-i előadásnak furcsa helyszint találtak a fesztivál rendezői, ugyanis Miskolcról érkező társulat /két profi és amatőr résztvevővel / a Kafka Gimnáziumban lép fel Robert Carmier: Csokoládéháború c. művével. Leginkább Golding: Legyek ura-hoz hasonlitható, jól játszható, hangulatos, erős jellemeket formáló darab. Ki kell emelni még a Térszin ház két egyfelvonásos, kiemelkedően jó és érdekes megoldásaival és ötleteivel, az Esterházy - Kis magyar pornográfiából szerzett Töredék cimüt és Lozsák darabot, a"8o vödör levegő"-t. A Radnótis "klasszikusok" / mármint az ott bemutatásra kerülők / közül egy ogri produkció Miller: Két hétfő emléke / márc. 19. /, Pécsi Nemzeti Szinház Mészöly Miklós: Az ablakmosó / márc. 2o. / c. darabja lesz. Érdekesnek tünik március 24-én a Pilinszky: Időképek / Veszprémi Petőfi Szinház /, ami profi szinházban szokatlan, mozgásszinházi vagy látványszinházi, kevés szöveggel készült megoldás. Március 25-26-án pedig szintén valami kellemes csemege: az osztrák Kreis Theater, Tábori György Szinházának fellépése, Bünösnek született c. előadással. A darab a mai nemzedék világáról szól, a fasiszta bünök elkövetői utáni generáció érzéseiről, a leszármazottak tudatáról... / a 26-i előadás után Tábori Györggyel beszélget Bálint András este lo-től /

(12 INFORMÁCIÓKAT REGŐS JÁNOS ADTA)

A SZKÉNÉ MŰSORA

március 1. és 2.	Dolce Vita Nuova ... avagy az új ember kovácsa Lábán Katalin előadása
március 4. és 5.	Magyar Elektra - AVISURA
március 7. és 9.	Tzara: Gázszív - ARTUS Mozgásszinház
március 11. és 12.	Szentiváni éji álom - AVISURA
március 14.	Sétáló angyal - ARTUS

A Film — Barotányi Zoltán

Rövid ismertetők a Közgáz Filmklub soronkövetkező filmjeiről.

márc. 6. 18.00. Dryer: Joanne d'Arc /1928, francia/

A jelek arra mutatnak, hogy az igazi -"nem bajuszos"- Jeanne d'Arc nem a napjainkban dúló antinarrativitás előképe ugyan de változatlanul mérföldkő a filmcsinálás történetében -a rendező Dryer akaratából és a kongeniális alkotótársak /a címszereplő Renée Falconetti illetve a magyar származású operatőr, Máté Rudolf és mások/ közreműködésével. Ebben a Jeanne d'Arc-ban a kamera nem ugrabugrál, nem "lóbál", hanem -az esetek nagy részében mozdulatlanul- szuperközeli felvételek egymásutánján emberi arcokat mutat, s az arcokon a mások keltette érzelem- és indulathullámzásokat. Az interakcióknak ez a tévedhetetlen pszichológiai érzékkel megalkotott láncolata /főként/ a bravúrosan alkalmazott montázs-technika eszközével kerül olyan közel a nézőhöz, amilyenhez hasonlóról /legalábbis az intimitás fokát tekintve / álmodni sem volt szokás a televiziózás elterjedése előtt. S bár Dryer később -a második világháború után- a már akkor is jegyzett dán dokumentarizmus egyik kiemelkedő képviselőjévé vált,...ebben az 1928-ban készült történelmi fikcióban a kamera szinte szemérmetlen behatolását a szereplők /illetve az általuk eljátszott figurák/ érzelmi életének intim szféráiba -kétségtelen politikai hitelessége ellenére- nem annyira valóságfeltáró, semmint inkább látomásos, onirikus jellegűnek érezzük.

/Filmvilág, 89/2./

márc. 13. 18.00. Dovzsenko: Föld /1930, ukrán/

"A táj - Ukrajna, Dovzsenko szülőföldje. Csupa melegség, csupa derű sugárzik ezekről a képekről. A viruló napraforgók, a napsütötte búzatáblák, az eőáztatta dinnyehalmok a gazdagságot, a bőséget jelképezik..."

"Dovzsenko ezen filmjén keresztül azt a meggyőződését tárja elénk, hogy az ember a természet szerves része, a kolhoz pedig a természetes fejlődés következménye, így ezt a törvényszerű fejlődési vonalat semmivel sem lehet megtörni."

Dovzsenko filmje olyan időben született, amikor már lehetetlenné vált egy szovjet filmrendező számára, hogy autonóm üzeneteket fogalmazzon meg a világról. Így ez a film /azzal együtt, hogy a virtuóz vágások, a szabad asszociációs technika még felelevenití a 20-as évek filmes szellemét/ sem lehetett más /függetlenül attól, hogy konkrétan tükrözi-e a rendező egyéni meggyőződését, avagy sem/ mint a sztálini idők egyik legkegyetlenebb mozzanatának, a kollektivizálásnak apológiája.

márc 13. 20.00. Bergman: Persona /1966, svéd/

"Persona" -latin szó. azt jelenti: "maszk", a Persona-ban mindkét nőről maszk -vagy maszkok- válnak le. Elizabetről az üres szavakkal bűvészkedő színésznőé, a magánéletben is szerepet játszó anyáé -általában a hivatásával szükségszerűen együttjáró maszk. Almáról a kiegyensúlyozottság, a bizakodás, az egyszerű örömökbe és a hagyományos értékekbe vetett hit maszkja. Ez a pszichológiai lelepleződés azonban csak egyik, a felszíni rétege a filmnek.

A Persona nemcsak két nő kaposolatát és lelepleződését ábrázolja, hanem azt a filmet is, amely "róluk"szól. "E meditáció -irja tanulmányában Susan Sontag- legvilágosabb része a nyitó és záró képsor, amelyekben Bergman megkisérli a filmet, mint tárgyat létrehozni: véges, "megcsinált", törékeny, mulandó tárgy formájában, tehát olyasvalamiként, ami éppúgy látszik a térben, mint az időben.../a film végén/ a film meghal, mintegy a szemünk láttára. Meghal, mint valami tárgy vagy dolog, tudtunkra adja, hogy elhasználták, s ily módon voltaképp függetlenült az akaratától." Mindez nem valami öncélú vagy tetszetős játék, hanem szorosan összefügg a film pszichológiai sikján játszódó drámával: annak a drámának a jelzése, amely az ábrázolás közegében -lényegében az ábrázoló művészben, jelen esetben Bergmanban- játszódik le az ábrázolás tárgyának láttán.

/Győrffy M.: Bergman/

márc. 14. 18.00. A. Wajda: Csatorna /1957, lengyel/

"A varsói -immár halálra itélt - felkelés például nem olyan naiv és tékozló fiatalokat kinált, akiket meggyőződésük visz a csaták tüzébe. Nem: itt már elvoszett embereket látunk, akik csupán a látszatot próbálják menteni. E kilátástalan helyzetben már csak egyre törekedtek: hogy következetesnek tűnjenek. Ezért harcolnak már csupán, a győzelemre nincs remény. Mindez végül is érthető. Az erkölcsi győzelem megszerzéséről van itt szó, amelynek társadalmunkban, s különösen romantikus hagyományainkban mély gyökerei vannak." /Wajda/
Wajda egy mitoszt ábrázol, de úgy, hogy kivül marad a mitoszon: "Romantikus módon tépi szét a romantika fátylait, romantikával deheroizál."
A film kisérlet a rövidrezárt élet és az ezt motiváló választások analizisére, tudatos szembenézés nem csupán a lengyel történelmi múlt egy darabjával, hanem az események sajátságosan rögzült /emlék/képeivel.

márc. 14. 20.00. Kertész Mihály /Michael Curtiz/: Casablanca /1943, amerikai/

"Csak az a néreg, ami hat rám,
csak ez a hollywoodi nyár
valaki mindig távol velem
valaki mindig énrám vár"

"Humphry Dogart egy tévéfilmben éppen az ajtóra lő"
"A legrégebbi dramaturgiai recept: olyannak ábrázolni az individuális céljait követő amerikai hőst, mint akonek célja eléréséhez végtelen tartalékai vannak. Ezek a kihasználatlan tartalékok jolonthetnek valóságos anyagi készleteket, pénzt, fegyvert, katonai felszerelést; de lehetnek lelkiés intellektuális tartalékok, bármilyen természetű lekötetlen energia. Természetesen ennek a felfogásnak megvan a történelmi magja: a "vidéki Amerika" régi sztereotipiája, a saját erejét nem sejtő, ártatlan ország képzete. Erre a gondolatra utalnak a háborús Popey-sorozat lokáltulajdonos Rick nem akar beavatkozni, hiszen igazi amerikai

tempont -11-

lévén, individuális céljai vannak. Ennek ellénére végülis nem gond számára, hogy közösségi háborús céloknak is szolgálatába álljon. Természetesen nem úgy, hogy egyéni céljait feladva, módositva, fegyelmezett katonaként fejet hajt egy olyan közösség előtt, mely nem ad neki teret, hanem korlátozná, követelne tőle valamit. Humphrey Bogart a közösségi céloknak szorit helyet nagylelkűen az individuális célok mellett, jelezve: "Amerika mellékesen háborúzik". Pontosabban: "Amerika mellékesen is tud háborúzni."

/Filmvilág/

o o o o o

MÁRCIUS-TÁMPONT SZINHÁZ NAPTÁR (1-14)

1. Radnóti-Éjszakai szóváltás Király Zoltánnal ($\frac{1}{2}$ 11)
   Nemzeti-Advent
   Katona -A revizor
   Pesti -Edith és Marlon
2. Vár -Csiksomlyói passió
   Katona -Galóca
   Víg -Körmagyar
3. Katona -Három lány kékben
   Madách K-Az érseki palota mennyezete
   Víg -Álomkommandó
4. Katona -Haldoklik a király
   Víg -Éjjeli menedékhely
   Játéksz-Egy őrült naplója
5. Radnóti-Hetvenkedő katona
   Nemzeti-Énekes madár
   Katona -Haldoklik a király
   Víg -A padlás (8.00)
   Pesti -Viktor, avagy...(8)
6. Nemzeti-Advent
   Katona -Übü
7. Vár -Csiksomlyói
   Katona -Budapest Orfeum
8. Radnóti-Hetvenkedő
   Nemzeti-Vidravas(Nyilv.főpr)
   Katona -Catullus
   Játéksz-A nagyapa házában (Nyíregyházi vend.j.)
9. Nemzeti-Vidravas(bemutató)
   Katona -Haldoklik a király
   Madách K-Az érseki palota...
10. Katona -Galóca
    Játéksz-Egy őrült naplója
    Víg -A padlás
11. Katona -A mizantróp
12. Radnóti-Hetvenkedő($\frac{1}{2}$3)
    -Amit szívedbe rejtesz(8
    Katona -Budapest Orfeum
    Víg -Körmagyar
13. Nemzeti-Advent
    Katona -A mizantróp
    Víg -Körmagyar
    Játéksz-Himnusz
14. Katona -A revizor
    Víg -Körmagyar
    Játéksz-Himnusz

Zene — Dénes Andreq —

A XX. századi magyar zene "ujraértékelése".
Vagy elég lenne csak ÉRTÉKELNI?

Március 18-án a Mátyás-templomban rendhagyó koncertet hallgathat meg a közönség. Két, Magyarországon eddig még el nem hangzott mü kerül bemutatásra, Francais Poulenc "Stabat Mater"-e és Lajta László "Mise frig hangnemben" cimü mövе

Ritkán látott nevek a koncertplakátokon, s még ha Poulenc neve egyeseknek ismerősen cseng is, miért hangzik idegenül Lajtha László neve? Magyar név, s mégsem tudunk hozzá kapcsolni semmit.

Nos, Lajtha tiz évvel volt fiatalabb Kodálynál, 1892 és 1963 közt élt - rövidebb időszaktól eltekintve - Magyarországon. / Felesége még ma is él - kilencvenöt éves. / Hogyhogy nem tudunk Lajtháról semmit? Jelentőségéhez képest müveit csak nagy ritkán tüzik müsorra, a könyvtárakban kevés az anyag róla, irásait jórészt külföldön publikálta annak idején, s mindez a felszabadulás utáni magyar "direkt irányitásos" müsor- és müvelődéspolitikának köszönhető.

Kodály és Bartók mellet - részben őket kiegészitve - hosszu évtizedeken át folytatott jelentős népzenekutató tevékenységet, de foglalkozott hangszertörténet- és néptánckutatással is. Kiemelkedő volt tudományszervező tevékenysége. Fő feladatának tekintette a gyüjtött anyagok lejegyzését, tudományos feldolgozását és részt vett a népzenei hanglemezfelvételek megszervezéséért és folytatásáért vivott küzdelemben. Több nemzetközi népzenekutatással foglalkozó szervezetnek is tagja volt, számos külföldi egyetemen tanitott.

1913-1950-ig volt az egykori Néprajzi Muzeum igazgatója, de ez idő alatt betöltött más tisztségeket is. A II. világháboru után a zenei és tudományos élet ujjászervezésének egyik vezető egyénisége volt. 1945-ben a Rádió zeneigazgatójának választották, állása azonban 46-ban megszünt majd 49-ig a Nemzeti Zenede igazgatója volt. 1950-ben kutatási megbizást kapott, 51-ben rövid ideig tanitott a Zeneakadémián.

Az ötvenes évek elején hivatalos megbizatásai lassan megszüntek, ő maga is egyre inkább eltávolodott az ötvenes évek müvészeti és tudományos élet szemlélettől, s élete hátralevő részében - elszigetelten - a zeneszerzésnek és a népzenekutatásnak élt.

Nos, ha a Mátyás-templomi koncertre kevesen is juthatnak el, remélhetőleh a jövőben sürübben találkozunk majd Lajtha László nevével. A vállalkozó kedvüeknek pedig merem ajánlani, hogy hallgassák meg a XX. századi magyar zene különleges és eddig még ismeretlen szinfoltját képviselő darabokat.

Koncertajánlat:

március	11.	szombat 19.30.	Erkel Szinház
		Bach: H-mol mise	előadja a Holland Kamarakórus és a A 18. Század Zenekara
március	13.	hétfő 19.30.	Zeneakadémia Kistermem
			AMADINDA koncert
március	14.	kedd 19.30.	Zeneakadémia
	15.	szerda	
		Mozart: Requiem	Magyar Állami Hangversenyzenekar vez.: Kobayashi Ken-Ichiro

A Tavaszi Fesztivál Programjából

március	17.	péntek 19.30.	Egyetemi Szinpad
		Achmed Noor Baluch és Manfred Palmberger /Ausztria/ gitárestje	
március	18.	szombat 19.30.	Pesti Vigadó
		AMADINDA koncert	
március	18.	szombat 19.30.	Bartók Emlékház
		a Miskolci Uj Zenei Mühely koncertje "Az orosz ötök" müveiből / Muszorgszkij, Rimszkij-Korszakov, Kjui, Balakirev és Borogyin /	

tempó -13-

Utazás

Finnország

"Magyarország ? - Tízmillió rokonunk él ott!" Ezt a finn feliratot a MALÉV Helsinki irodájának kirakatában olvashatjuk, de néhány nap elegendő ahhoz, hogy a magyar vendég is ugyanezt érezhesse Finnországgal kapcsolatban.
Suomi ma már távolról sem csak a csend, a nyugalom, a magány országa. Nemcsak a természet, de Európa, a Világ, a XX. század kihívásának is mindenben eleget tett ez az alig több, mint 4.5 millió ember. S tette ezt úgy, hogy nem adta fel saját értékeit. Minden értünk, az emberért van, minden méret emberi léptékü. Mindez magától értetődőnek látszik, nem is hangoztatja ezt ott senki,egyszerűen csak teszik, önmaguk és mások boldogságáért.
Ne várjon hát senki nivalkodó csillogást, a megszokott értelemben vett épitészeti remekműveket. Észrevétlenül lehetünk boldogok, kiegyensúlyozottak,töltődhetünk fel egészséges önbizalommal. Valószinüleg sok embert kerit hatalmába az "ide-vissza-kell-térnem" érzés, de itt nem azért, hogy ezt, vagy azt újra lássa, hanem, hogy az "egészet" újra érezhesse.
Azt hiszem, sok tekintetben valóban ők állnak hozzánk a legközelebb Európában. Talán meglepő, de ők is sietnek. Vállalkoznak, próbálkoznak, a szó szoros értelmében megélnek a jég hátán is. Legbiztosabb értékük a szellemi tőkéjük, amit ők ki is használnak. Kötelező számukra a nemzetközi együttmüködés, de pontosan tisztában vannak saját értékeikkel is, és azzal az óriási többlettel, amit a szabadság ad az embereknek bárhol a világon.
Hiszem, hogy számunkra is ennyi kell csupán, s akkor mi is egyenes derékkal járhatunk majd, egészségesen, boldogan, függetlenül - ahogyan ők.

Egyéb információk:

1. Sajnos az árszinvonal - különösen az élelmiszereknél - számunkra szinte elviselhetetlen, igy aztán aki mindenféle ismeretség nélkül érkezik Finnországba, az szerelje fel magát konzervekkel, erre itt nagyobb szüksége lehet, mint máshol Nyugat Európában. 80 dkg kenyér: 75-80Ft, 1 liter tej 90-120rt, 3 dl sör 200-250Ft 1db buszjegy, egyszeri utazásra Helsinkiben 85Ft, bérlet 10 alkalomra 780Ft, mozijegy kb. 325Ft, belépő egy hokimeccsre 650Ft. Youth Hostels árak: 360-520Ft.

2. Utazás Helsinkibe:
   Szovjetunión keresztül:
   - csak vonattal oda-vissza 8nap kb. 4000Ft /egy része valutában/
   - repülővel és vonattal oda-vissza 3nap kb. 7500 Ft /egy része valutában/
   - repülővel és hajóval oda-vissza 3nap kb. 7200Ft /valuta nem szükséges/

   Más utvonalon:
   - Lengyelországból hajóval. Hajóút oda-vissza 3nap kb,6000Ft
   - Budapestről a legolcsóbb repülőjegy 11200Ft

Nemcsek Zoltán

/Folytatása következik/

Kiállitás — Mélyi József —

SOÓS- FEHÉR- FONTCOLI- FRATERNO KIÁLLITÁS A VIGADÓ GALÉRIÁBAN MÁRCIUS 12-ig

A Vigadó Galéria "Kontaktusok" cimü kiállitássorozatának keretei között most 2-2, a harmincasok generációjához tartozó magyar és olasz művész mutatja be alkotásait a galéria három emeleti termében. A négy művész évekkel ezelőtt a grazi "Festészeti Heteken" találkozott először, kapcsolatuk azota tart, innen származik a közös kiállitás ötlete.

Aki belép a kiállitóteremba, első benyomása a rendetlenség, a viszonylagos üresség lehet. Kevés kép, köztük nagy hézagok. Kellemetlen benyomásaim először az utolsó teremba érve, Fehér László képeit végignézve oldódtak, ezért az ő képeit szeretném részletesebben bemutatni.

Fehér László 1953-ban született Székesfehérváron, 1971-76-ig a Képzőművészeti Főiskolán tanult. Mindig is művészeti csoportosulásoktól és divatirányzatoktól függetlenül alkotott,a 70-es évek végén a nálunk akkor még szinte teljesen ismeretlen fotórealizmus felé fordult(Bár a ma Essenben élő Lakner László már 1960-ban festett ilyen jellegü képet.) Munkásságán még ma is érződik szoros kötődése a fotóhoz. Akkori képei szürkének,kiüresedettnek mutatják a világot, ahol nem történik valódi esemény. Témáit a nagyvárosi lét mindennapjaiból veszi, a témákhoz pedig jellegzetes helyszíneket választ. A 80-as évek elején művészete egyre jobban a zsidóság tradicióihoz kapcsolódik, képein összeolvad múlt és jelen, időben és térben tágabb érvényü kérdéseket kezd feszegetni, témáihoz jelképerejü elemeket használ fel. Erős fekete kontúrvonalakkal hangsúlyozza figuráit, felidézve a fényképek tiszta, naturális világát.

Azon az öt képen, amely most a Vigadó Galériában látható, visszatérés tapasztalható a fotóhoz, de mindent teljesen megforditva, végsőkig lecsupaszitva. A tájban már csak két szin maradt,a sárga és a fekete. A festő közhellyé vált motívumokat használ fel,a félmult néhány jellegzetes rekvizitumát, mondandóját igy idézőjelbe teszi,elvonatkoztatja önmagától.

Hősei nem valódi hősök,egyszerü fekete sziluettként vagy fehér konturvonalakkal megjelenitve állnak előttünk, a festő elidegeniti őket tőlünk. Emlékeket idéz föl, egy-egy fénképszerü pillanatot,de ezek átlényegülnek és beleolvadnak az élet legmélyebb, szorongást éreztő kérdései is.

— tempont - 15 —

közgáz
Jazz klub

program / a koncertek 2o,oo-kor kezdődnek /
/ Bp. IX. Kinizsi u. 2-4 /

március 4. HEINZ GROMEIER /NSZK/ - GRENCSÓ DUÓ
" 6. GÜNTER "BABY" SOMMER szóló / dob /
" 11. KOVÁCS TICKMAYER ISTVÁN szóló
" 18. GRENCSÓ KOLLEKTIVA

március 7-én az MKKE Főépületében /Bp. IX. Dimitrov tér 8/ a IV. előadóban a Nóbel-dijas, nyugat-német iró, GÜNTER GRASS és az ugyszintén világhirü GÜNTER "BABY" SOMMER /ütőshangszerek/ közös produkciója kerül megrendezésre 2o.3o-as kezdettel.
A produkció cime: BADOGDOB
belépők korlátozott számban átvehetők az MKKE Közmüvelődési Titkárságon, Bp,IX. Dimitrov tér 8. I. 154.

HEINZ GROBMEIER regensburgi szaxofonos eddig kétszer játszott a Közgáz Jazz Klubban . A mostani koncert a "Fiktiv filmzene" cimet viseli, a programban szóló és duó improvizációk váltakoznak.

Részlet Dr.Bert Noglik interjuja Günter Sommerrel
"Néhány rock együttes hatalmas felszereléssel lép fel, sok csengéssel és kevés zenei indentitással.Ezzel szemben mi igen"szerény" akusztikus handgzserekkel játszunk. Ugy hiszem, hogy játékunk erről az oldalról nézve egészen elementáris. Ennek a feszültsége bizonyára átragad a közönségre is. Ha egy drága ütőhangszert rendelnék magamnak, akkor kevés fizikai erővel és a technika által feltalált megoldások segitségével "előregyártott gépezetet" tudnék müködtetni. Zenei értelemben ez számomra mindig hidegnek tünik. Ebben az esetben végeredményben a hangszerek a döntőek, a zenészek kicserélhetők. Minden energiámat és érzésemet a viszonylag egyszerü, részben magam épitette hangszeren való játékra összpontsitom. A szólójáték számomra zeneileg igen fontos. A szóló mást kiván és más eredményeket hoz ki belőlem, mint a csoportjáték. De ha tulnyomórészt szólóban játszanék, félő, hogy elvesziteném a zenei kommunikációs készségemet."

GRENCSÓ KOLLEKTIVA
Nevük bizonyára ismerős a szabad zenét kedvelő közönség számára. Azok, akik még nem hallottak Róluk, egy tehetséges zenészekből álló, kiforrott, az együtt zenélés sajátos formáit magas szinten megvalósitó formációval ismerkedhetnek meg. A mindig uj és ujabb ötletekkel előálló Kollektiva március 18-i koncertjén a következő zenészek lépnek szinpadra:
Boór Zsuza, Vaskó Zsolt, Grencsó István, Benkő Róbert, Geröly Tamás

KOVÁCS TICKMAYER ISTVÁN
24 éves ujvidéki muzsikus az ujvidéki Müvészeti Akadémia diploma előtt álló zeneszerző növendéke. Zongorista, zeneszerző, nagybőgős, zenekarvezető. Oboázik, csellózik... -és folytathatnám a felsorolást, ha hinném, hogy ezzel közelebb juthatnánk hozzá. Másrészt találó Ilija Vrsajkov professzor megállapitása: "Megizzadnak majd azok a kritikusok, akik megpróbálják fiókrendszerükbe illeszteni Tickmayer müvészetét." A nyitottság, a zenét szerves egy egésznek tudó szemlélet jellemző erre a zenei világra.

Felelős kiadó: Szuhay Miklós
Szerkesztette: Mitró Katalin és Csuti László
Cimlap: Vavrik Gábor
BME program: Keszthelyi Tibor

Készült a BME nyomdájában 2ooo példányban

támpont -16